

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 118/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED] ■ ■ ■ [REDACTED] ■ [REDACTED] ■ [REDACTED] ■ [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jozefom Sabóom, advokátom, Obchodná 187/6, Sečovce, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 Tpo 75/2020 z 28. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu nálezom vysloviť porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu, označené rozhodnutie všeobecného súdu zrušiť, prikázať prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu a priznať mu tiež náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v minulosti väzobne trestne stíhaný pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona. Vo vzťahu k označenému trestnému stíhaniu bol vo väzbe do 18. decembra 2020, keď mu v uvedený deň uplynula trojročná lehota trvania väzby, a bol

prepustený na slobodu. Hneď po prepustení z väzby bol sťažovateľ zadržaný v rámci iného trestného stíhania vedeného proti jeho osobe pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona a na základe návrhu dozor konajúceho prokurátora bol uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 Tp 34/2020 z 21. decembra 2020 (ďalej len „prvostupňové uznesenie“) vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti tomuto rozhodnutiu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 Tpo 75/2020 z 28. decembra 2020 (ďalej len „druhostupňové uznesenie“), ktorým sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že oba všeobecné sudy konajúce o väzbe odôvodnili preventívnu väzbu v jeho prípade nedostatočným spôsobom, keď odkázali len na jeho predchádzajúce odsúdenia týkajúce sa skutkov, ktoré spáchal pred niekoľkými rokmi. Podľa jeho názoru sudy pochybili predovšetkým v tom ohľade, keď nezobrali do úvahy skutočnosť, že si protizákonnosť svojho konania, pre ktoré je aktuálne trestné stíhanie vedené, uvedomil a od jeho pokračovania upustil pred viac ako dvoma rokmi. Sťažovateľ je tak presvedčený, že neexistujú žiadne skutočnosti odôvodňujúce obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Ako závažné porušenie svojich práv prezentuje okolnosť, keď podľa jeho vyjadrenia krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti ešte predtým, ako mu bolo doručené písomné odôvodnenie sťažnosti, ktorú proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu zahlásil priamo do zápisnice o väzobnom výsluchu vykonanom 21. decembra 2020, teda v čase rozhodovania prvostupňového súdu. Sťažovateľ uvádza, že písomné odôvodnenie sťažnosti bolo jeho obhajcom zaslané ihneď po doručení písomného vyhotovenia prvostupňového uznesenia okresného súdu, ktoré mu bolo doručené 28. decembra 2020. Sťažovateľ dodáva, že jeho obhajca sa rozhodovania o vzatí do väzby pred okresným súdom 21. decembra 2020 z dôvodu práceneschopnosti nezúčastnil. Sťažovateľ, uzatvárajúc argumentáciu, dôvodí, že krajský súd rozhodol predčasne, ešte pred doručením písomných dôvodov sťažnosti sťažovateľa, a preto sa logicky nevysporiadal a ani nemohol vysporiadať s námietkami uvedenými obhajcom sťažovateľa v týchto písomných dôvodoch sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o nedostatočnom zdôvodnení jeho preventívnej väzby v druhostupňovom uznesení krajského súdu, resp. tvrdenie sťažovateľa o nedostatku reálnych dôvodov pre uvalenie označenej väzby. Ďalšou argumentačnou líniou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka o porušení kontradiktórnosti dotknutého väzobného konania, keď podľa vyjadrenia sťažovateľa rozhodoval krajský súd o uplatnenej sťažnosti sťažovateľa bez toho, aby vyčkal na doručenie jej písomného odôvodnenia, čím sa

podľa sťažovateľa krajský súd logicky nevysporiadal so všetkými argumentmi, ktoré sťažovateľ v záujme spochybnenia zákonnosti jeho väzby v predmetnom konaní predostrel.

5. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015). Možnosť väzobne stíhanej osoby predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe, ako aj možnosť reagovať na „protiargumenty“ zástupcu štátu (prokurátora) súvisí s požiadavkou kontradiktórnosti konania a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“, ktoré z hľadiska kvality súdneho preskúmania zákonnosti pozbavenia osobnej slobody musia byť v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj judikatúry ústavného súdu ako základné procesné záruky vyplývajúce z čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru garantované (pozri napr. III. ÚS 259/2015).

6. V kontexte námietok formulovaných v ústavnej sťažnosti sťažovateľa a citovanej judikatúry ústavného súdu sa tak úlohou ústavného súdu pri posúdení opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa stalo zodpovedanie dvoch základných otázok. V prvom rade išlo o otázku, či v rámci väzobného konania sťažovateľa, v ktorom sa rozhodovalo o jeho vzatí do väzby, nedošlo zo strany krajského súdu k porušeniu požiadavky kontradiktórnosti konania a s ňou súvisiaceho princípu rovnosti zbraní v neprospech sťažovateľa. V druhom rade bolo potrebné posúdiť, či odôvodnenie väzby sťažovateľa, resp. jeho preventívnej väzby, sa opieralo o dostatočne konkrétne a pevné dôvody poskytujúce zákonnú platformu, a teda ústavnú udržateľnosť obmedzenia jeho osobnej slobody.

7. Ústavný súd sa za uvedeným účelom oboznámil s obsahom tak prvostupňového uznesenia okresného súdu, ako aj s obsahom druhostupňového uznesenia krajského súdu a tiež prostredníctvom súčinnosti poskytnutej zo strany okresného súdu s okolnosťami procesného postupu väzobného konania vo veci sťažovateľa.

8. Z obsahu oboch označených väzobných rozhodnutí (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020) vyplýva, že všeobecné súdy dôvody preventívnej väzby sťažovateľa videli v nasledujúcich skutočnostiach. V odôvodnení oboch rozhodnutí bolo poukázané na to, že sťažovateľ sa mal vyšetrovanej trestnej činnosti nebezpečného prenasledovania poškodenej osoby dopúšťať jednak v čase, keď sa nachádzal na slobode, a to v období mesiaca december roku 2017, následne v čase, keď sa nachádzal v kolúznej väzbe pre inú trestnú činnosť (v súvislom období od decembra 2017 do novembra 2018), a napokon v období od novembra 2018 do decembra 2018 (keď mu už bola spomenutá kolúzna väzba zrušená). Podľa vyjadrenia konajúcich súdov od pokračovania v uvedenej trestnej činnosti mal sťažovateľ upustiť nie dobrovoľne, ale až po zásahu príslušníkov Ústavu na výkon väzby, v ktorom v tom čase väzbu vykonával, ktorí boli o jeho konaní upovedomení predsedníčkou senátu všeobecného súdu. V rozhodnutiach ďalej konajúce súdy dôvodili informáciami vyplývajúcimi z odpisu z registra trestov, ktoré svedčia o celkovo štyroch záznamoch u osoby sťažovateľa, v rámci ktorých bol sťažovateľ dvakrát súdne trestaný, naposledy odsúdený rozsudkom všeobecného súdu z roku 2019, ktorým mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Na tomto mieste nadväzne konajúce súdy argumentovali, že voči sťažovateľovi bol dvakrát schválený zmier a následne trestné stíhanie zastavené, pričom v jednom prípade ide o rozhodnutie o zmieri z roku 2014, kde sa tento týkal trestného činu nebezpečného vyhrážania spáchaného proti totožnej osobe poškodenej, proti ktorej sa mal sťažovateľ dopúšťať aktuálne vyšetrovanej trestnej činnosti nebezpečného prenasledovania. Na základe všetkých týchto prezentovaných okolností konajúce súdy uzavreli, že sťažovateľ má sklony k páchaniu protiprávneho konania a, navyše, okolnosti prípadu sťažovateľa svedčia o tom, že predošlé trestné stíhanie, kde sa sťažovateľ dopustil obdobnej trestnej činnosti, pre ktorú je aktuálne stíhaný, proti tej istej poškodenej, nemalo na osobu sťažovateľa želaný výchovný účinok, naopak, mal sa dopustiť obdobného konania proti poškodenej s ešte väčšou intenzitou, navyše v čase, keď sa nachádzal vo väzbe. V tomto súhrne okolností videli všeobecné súdy tie konkrétne okolnosti odôvodňujúce existenciu obavy, že by sťažovateľ pri ponechaní na slobode mohol v páchaní trestnej činnosti pokračovať

9. Z obsahu zápisnice o väzobnom výsluchu vykonanom okresným súdom 21. decembra 2020 vyplýva, že sa tohto výsluchu zúčastnila ako obhajkyňa sťažovateľa advokátka poverená na základe substitúcie, ktorá v rámci výsluchu argumentovala, že u sťažovateľa nie sú dané dôvody preventívnej väzby. Sťažovateľ sa mal podľa nej vyšetrovanej trestnej činnosti dopustiť v ťažkom psychickom rozpoložení, nachádzajúc sa vo väzbe, keď ho poškodená opustila. Zdôraznila, že od pokračovania upustil dobrovoľne, poslednýkrát poškodenú kontaktoval v novembri 2018 a odvtedy sa o kontakt nepokúsil, zmieril sa so situáciou. Poukázala tiež na skutočnosť, že v danej trestnej veci bolo sťažovateľovi obvinenie vznesené až v máji 2020, teda po roku a pol od vtedy, čo poškodenú prestal kontaktovať.

10. Z obsahu písomného odôvodnenia sťažnosti z 28. decembra 2020, ktorú sťažovateľ prostredníctvom obhajcu podal proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu (ktorého písomné

vyhotovenie bolo sťažovateľovi doručené 28. decembra 2020), vyplýva, že obsah argumentácie je totožný s argumentáciou prednesenou obhajkyňou sťažovateľa počas väzobného výsluchu.

11. Ústavný súd poukazuje na svoju rozhodovaciu prax, v rámci ktorej v minulosti judikoval, že zásadu kontradiktórnosti konania nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorého hodnotenia možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade účastníka konania bola jeho možnosť zaujať stanovisko k zákonnosti väzby naozaj reálne zmarená a tým jeho pozícia účastníka konania objektívne oslabená (obdobne pozri III. ÚS 392/2018 zo 16. októbra 2018). Sťažovateľ porušenie svojich práv zaručených ústavou a dohovorom odôvodňuje tvrdením, že mu bolo znemožnené účinne predstrieť argumenty proti zákonnosti jeho väzby, keď krajský súd rozhodol o sťažnosti podanej proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu o nariadení preventívnej väzby predčasne, keďže nevyčkal na doručenie písomných dôvodov sťažnosti formulovaných obhajcom sťažovateľa. Za ťažiskovú pri posúdení uvedenej námietky sťažovateľa považoval ústavný súd otázku, či mala strana obhajoby reálnu možnosť účinne predstrieť svoje relevantné argumenty proti zákonnosti sťažovateľovej väzby. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že počas väzobného výsluchu 21. decembra 2020 pred okresným súdom sťažovateľ svoje právo na obhajobu realizoval nielen osobne, ale aj prostredníctvom obhajkyne (zastupujúcej ho na základe substitučného poverenia), ktorá v rámci spochybnenia zákonnosti sťažovateľovej väzby predostrela argumentačné námietky relevantného charakteru identické s tými, ktoré boli formulované obhajcom sťažovateľa v písomných dôvodoch uplatnenej sťažnosti. Z uvedeného vyplýva, že argumentáciu, ktorú sťažovateľ považoval za relevantnú, predniesol aj v rámci väzobného výsluchu a táto bola okresným súdom prenesená (a teda náležite prezentovaná) aj v odôvodnení prvostupňového uznesenia okresného súdu, s ktorým sa krajský súd ako súd sťažnostný náležite oboznámil. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že aj keď krajský súd nevyčkal na doručenie písomného odôvodnenia uplatnenej sťažnosti, na ktoré vyčkať mal, keďže ho sťažovateľ podal v rámci trojdňovej lehoty počítanej od doručenia písomného vyhotovenia prvostupňového uznesenia okresného súdu, k zmareniu možnosti sťažovateľa predstrieť svoju argumentáciu proti zákonnosti jeho väzby nedošlo a táto možnosť mu bola de facto zachovaná. Ústavný súd tak na základe uvedeného kvalifikuje predmetnú námietku sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

12. Ústavný súd ďalej uvádza, že skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, ktoré zároveň podľa krajského súdu vylučujú možnosť náhrady väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé. Rovnako ako konajúce súdy je aj ústavný súd toho názoru, že jednotlivé pomenované skutočnosti sú vo svojom súhrne pre vyslovenie dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Ústavný súd chce poukázať na to, že ako signifikantnú vníma najmä tú okolnosť, že sa sťažovateľ mal dopúšťať vyšetrovanej trestnej činnosti proti poškodenej v dlhšom časovom úseku a nie prvýkrát, keď v minulosti bol za trestnú činnosť obdobného charakteru nasmerovanú proti tej istej poškodenej trestne stíhaný, jeho trestné stíhanie sa skončilo rozhodnutím o zmieri z roku 2014, avšak aktuálne vyšetrovaná trestná činnosť, ktorá mala byť navyše spáchaná s väčším časovým odstupom

od predchádzajúcej spomínanej trestnej činnosti (v rokoch 2017 až 2018) a s ešte väčšou intenzitou, nasvedčuje dlhodobým stalkingovým tendenciám sťažovateľa voči danej poškodenej osobe.

13. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru druhostupňovým uznesením krajského súdu, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 dohovoru, nie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a pod.). Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi druhostupňovým uznesením krajského súdu vydaným v rámci väzobného konania (rozhodovanie o vzatí do väzby) a obsahom čl. 5 ods. 4 dohovoru, inými slovami tiež povedané, z dôvodu neaplikovateľnosti čl. 5 ods. 4 dohovoru na dotknuté väzobné konanie o vzatí do väzby, boli sťažovateľom formulované námietky porušenia uvedeného článku dohovoru druhostupňovým uznesením krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené.

14. Na základe všetkých uvedených čiastkových záverov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu